

Onderzoeksvraag: *Is Sint-Truiden de enige stad in ons land die de naam draagt van haar stichter?*

In Vlaanderen zijn er nog gemeenten die genoemd zijn naar hun stichter zoals Leopoldsburg, naar de Belgische vorst Leopold I, of Ottenburg, versterking van Otto. Er zijn in West-Vlaanderen nogal wat 'kapel'gemeentenamen die zeer waarschijnlijk verwijzen naar hun oprichter, zoals Eggewaartskapelle, Ramskapelle, Schuiverskapelle... Bovendien stammen gemeentenamen zoals Attenhoven of Gingelom af van de familie die het hof bezat waarrond de nederzetting groeide: Atto, Gangilo. Opgelet: de volksetymologie verwijst vaak fantasievol maar verkeerdelijk naar personen als bron van gemeentenamen.

In het buitenland zijn er talloze 'eponiemen', vb. Sint-Petersburg naar stichter tsaar Peter de Grote (R.), Lelystad naar ingenieur Cornelis Lely (NL.). Zelfs de namen Amerika en Bolivië verwijzen naar personen.

In België zijn nog andere gevallen bekend van steden die verwijzen naar hun uitbouwer, vb. Charleroi of Philippeville, of heiligennamen gegeven aan gemeenten, vb. Saint-Hubert. Deze laatste was niet de stichter, wel de daar begraven heilige. Frankrijk telt meerdere gevallen, vb. Saint-Denis als voorstad van Parijs ontstaan rond het graf van de heilige. Ook Sankt Gallen gegroeid rond het gelijknamige klooster in Zwitserland, gesticht door de monnik Gallus.

Trudo (+693) is niet de stichter van de stad of zelfs niet van de gekende Benediktijnenabdij, maar wel van het klooster waaruit de abdij en later de stad errond groeiden, te beginnen met de vroegmiddeleeuwse 'familia' van gezinnen verbonden aan het klooster. In 1133 heette de plek 'Sancti Trudonis oppidum'.

Ten tijde van Trudo was er nog geen officiële 'canonisering' als kerkrechtelijk proces via de paus te Rome. Aanvankelijk werden voorbeeldfiguren die 'voorspraak konden geven bij God in de hemel' 'heilig' genoemd en spontaan vereerd. Trudo was een adellijke zoon uit Haspengouw die zijn bezittingen schonk aan de kerk van Metz en bij de oever van de Cicindria een christelijke gemeenschap oprichtte. Zijn relieken werden via 'elevatio' en 'translatio' aantrekkingspunt van bedevaart. Het leven van Trudo, neergeschreven enkele decennia na zijn dood door de diaken Donatus, is opgenomen bij de Merovingische heiligenvitae, wetenschappelijk gepubliceerd ca. 1900 in de 'Monumenta Germaniae Historica'. Als sterfdag en dus feestdag wordt 23 november aanvaard op de kalender, gestaafd door de eeuwen lange traditie in de abdij. In de loop van de middeleeuwen reserveerden de pausen zich geleidelijk het monopolie van de heiligverklaringen en in de 13de eeuw werd dit ook opgenomen in het kerkelijk recht. Hoewel Trudo dus nooit door een paus werd heilig verklaard stond zijn naam, op grond van de eeuwen lange verering, toch in het 'Martyrologium Romanum', de officiële lijst van erkende heiligen op sterfdag, van de eerste editie in 1583 tot in de jaren 1950. De naam Trudo staat niet meer in de herziening na het Vaticaans Concilie 1962-1965. Die kwam in 2001 klaar en stelde hogere eisen aan de historische kritiek. In de kerken van het bisdom Hasselt wordt zijn feestdag nog steeds gevierd.

Besluit: Sint-Truiden is de enige stad in België/Vlaanderen die de naam draagt van de heilige die persoonlijk aan haar oorsprong ligt en er ook begraven is.

Met dank aan de Geschied- en Oudheidkundige Kring Sint-Truiden 2016

Bibliografie: Frans DEBRABANDERE e.a, *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend woordenboek*, Leuven:

Davidfonds (+VVSG + Politea + Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie. Vlaamse afdeling), 2010.

Willem Driesen